

MEHRSPRACHIGKEIT ALS CHANCE FÜR DEN ARBEITSMARKT

WIELOJĘZYCZNOŚĆ SZANSĄ NA RYNKU PRACY

Magdalena Wiażewicz
Senatsverwaltung für Bildung, Jugend und Familie

15.10.2026

Senatsverwaltung für Bildung, Jugend und Familie	BERLIN	
--	---------------	---

TOPS

1. Unsere Sprachen als Ressource
2. Polnisch im Alltag und im Berufsleben
3. Wege und Chancen in der beruflichen Bildung
4. Rolle der Sprache(n) für einen Berufsabschluss und den Arbeitsmarkt - Berliner Konzept und Erkenntnisse
5. Berufsbezogene Potenziale der Mehrsprachigen
6. Fazit und Ausblick
7. Info-Appendix

1. Nasze języki naszym skarbem
2. Język polski w życiu codziennym i w miejscu pracy
3. Ścieżki i możliwości kształcenia zawodowego
4. Rola języka (lub języków) w zdobywaniu kwalifikacji zawodowych
oraz na rynku pracy - koncepcja i wnioski z Berlina
5. Potencjał osób wielojęzycznych w kontekście zawodowym
6. Podsumowanie i przyszłościowe perspektywy
7. Aneks informacyjny

01

UNSERE SPRACHEN ALS
RESSOURCE

NASZE JĘZYKI NASZYM
SKARBEM

**Woher kommen wir?
Skąd jesteśmy?**

**Wo arbeiten wir ?
Gdzie pracujemy?**

Quelle: <https://www.bundesrat.de/DE/plenum/bundesrat-kompakt/16/946/061.html>

Welche Sprachen nutzen wir als Ressource?

Jakich języków używamy jako nasz cenny zasób?

Tauschen Sie sich in Gruppen aus und fassen ihr Ergebnis zusammen:

Proszę wymienić się opiniami w grupach i podsumować Państwa wnioski w zespole:

- In welcher Sprache telefonieren Sie mit Fremden?
W jakim języku rozmawiaj Państwo przez telefon z nieznajomymi?
- In welcher Sprache kommunizieren Sie am Arbeitsplatz
(mit Kundinnen und Kunden, Vorgesetzten, Jugendlichen)?
W jakim języku komunikują się Państwo w miejscu pracy
(z klientkami i klientami, przełożonymi, młodzieżą)?
- In welcher Sprache verfassen Sie ein Bewerbungsanschreiben?
W jakim języku piszą Państwo list motywacyjny?
- In welcher Sprache präsentieren Sie ein Arbeitsprodukt
(Ihre Dienstleistung, das von Ihnen hergestellte Produkt)?
W jakim języku prezentują Państwo produkt pracy
(swoją usługę, wytworzony przez siebie produkt)?

02

POLNISCH IM ALLTAG
UND IM BERUFSLEBEN

JĘZYK POLSKI W ŻYCIU
CODZIENNYM I W
MIEJSCU PRACY

Wie viele Menschen sprechen Polnisch in Brandenburg?

- In Brandenburg ist Polnisch vor allem in der Grenzregion zu Polen präsent: Städte wie Frankfurt (Oder), Guben, Schwedt und Forst gelten als Zentren deutsch-polnischer Begegnung.
- Hier leben viele Familien mit polnischem Migrationshintergrund und Kinder, die bilingual aufwachsen.
- Schätzungen zufolge sprechen oder verstehen in Brandenburg rund **20.000 bis 30.000 Menschen Polnisch**. Die Sprache ist damit eine der meistverbreiteten nicht-deutschen Alltagssprachen in diesem Bundesland.

In welchen Berufsbranchen sind Polnischkenntnisse in Brandenburg gefragt?

Während in Berlin viele bürobasierende Tech- und Kundenservice-Zentralen sitzen, ist der Arbeitsmarkt in Brandenburg stark von der **Grenz-Infrastruktur, der Produktion und industriellen Großprojekten** geprägt. Auf Jobbörsen wie Indeed Brandenburg und StepStone sind zwischen 100 und 400 Stellenanzeigen zu Polnisch geschaltet

1. Logistik, Zoll & Transportwesen
2. Industrie, Produktion & Handwerk
3. Personalwesen, Recruiting & Zeitarbeit
4. Grenzüberschreitender B2B-Vertrieb & Wirtschaftsbeziehungen
5. Öffentlicher Dienst
6. Gesundheitswesen & Medien

Fazit 1: Gelingensbedingungen für die Arbeitsaufnahme von polnischsprachigen Beschäftigten

- ✓ Polnisch ist in der Gernregion sichtbar - nicht nur in familiären Kontexten, sondern auch im öffentlichen Raum: z.B. durch zweisprachige Schilder, Veranstaltungen mit polnischer Beteiligung oder durch Medienangebote wie Podcasts und Lesungen.
- ✓ Die Löhne und die Gehälter sind für bestimmte Qualifikationen höher in den deutschen Betrieben als in den polnischen.
- ✓ Pendlerinnen und Pendler aus Polen, die in Brandenburg arbeiten oder studieren, sind Fachkräfte für den deutschen Arbeitsmarkt der Gegenwart und Zukunft.
- ✓ Städtepartnerschaften mit polnischen Gemeinden wie Slub-Furt und EU-geförderte Projekte tragen dazu bei, dass Polnisch an bestimmten Orten eine lebendige Alltags- und Arbeitssprache ist.

Wniosek 1: Warunki sprzyjające podjęciu pracy przez osoby polskojęzyczne

- ✓ Język polski jest widoczny na pograniczu – nie tylko w kontekście rodzinnym, ale także w przestrzeni publicznej: poprzez dwujęzyczne tablice miejscowości, wydarzenia z udziałem Polaków czy ofertę medialną, taką jak podcasty i spotkania autorskie.
- ✓ W niemieckich przedsiębiorstwach płace i wynagrodzenia na określonych stanowiskach wymagających konkretnych kwalifikacji są wyższe niż w firmach polskich.
- ✓ Osoby dojeżdżające z Polski do pracy lub na studia w Brandenburgii stanowią cenny zasób wykwalifikowanych kadr dla niemieckiego rynku pracy – zarówno obecnie, jak i w przyszłości.
- ✓ Partnerstwa miast z polskimi gminami (takie jak „Slub-Furt”) oraz projekty wspierane przez UE sprawiają, że język polski w pewnych miejscach funkcjonuje jako żywy język codzienny oraz język używany w pracy.

Gelingsbedingungen für Arbeitsmarktaufnahme von polnischsprachigen Beschäftigten in Brandenburg

Warunku sprzyjające podjęciu pracy przez polskojęzycznych pracowników w Brandenburgii

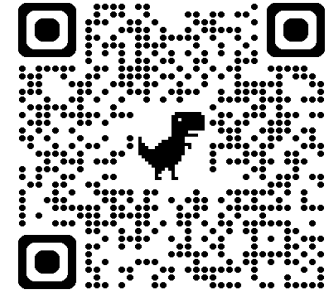
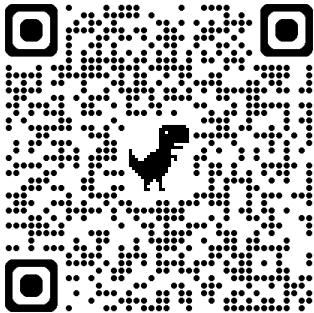
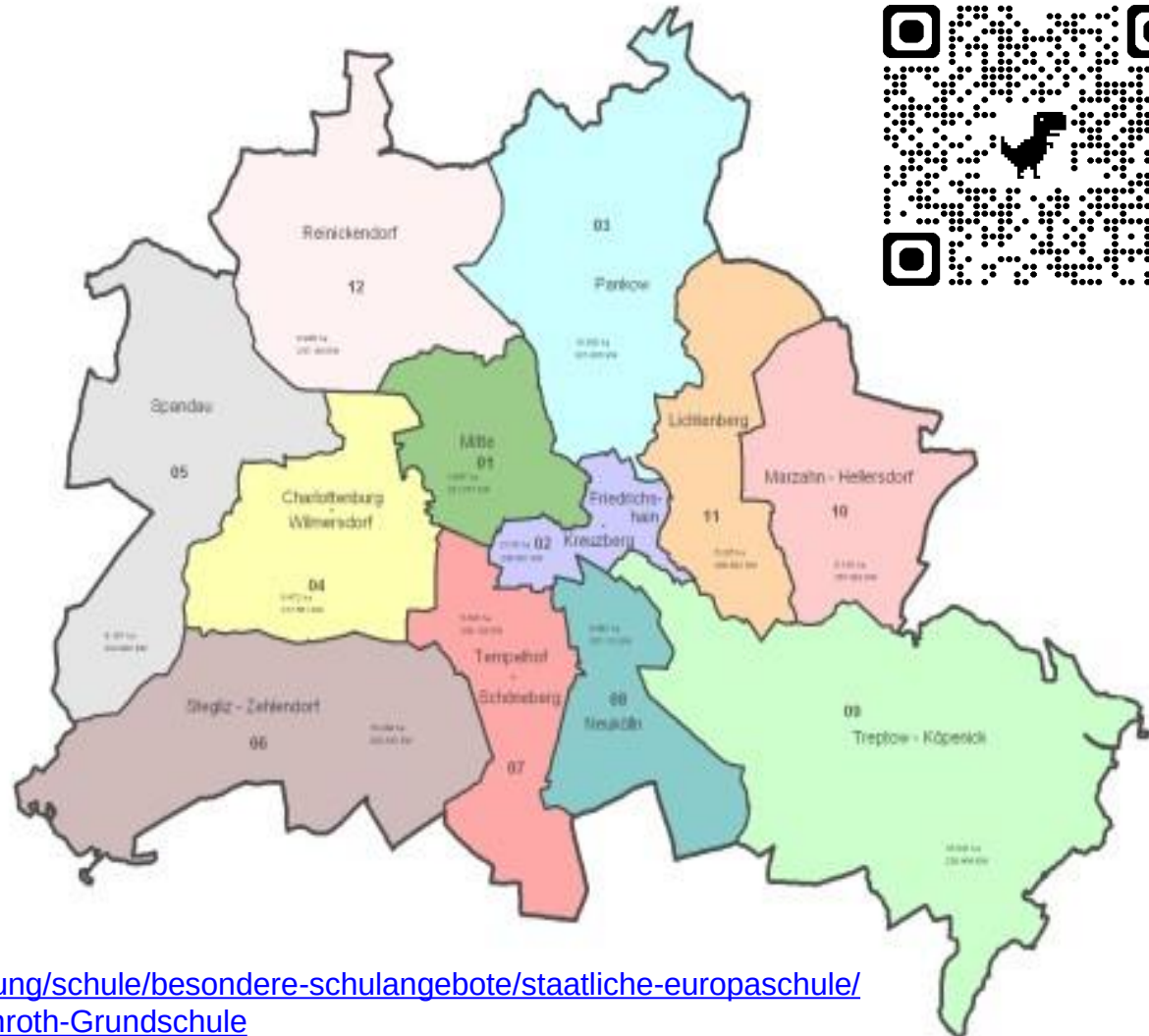
- Ergebnisse aus der Gruppenarbeit
- Wyniki pracy w zespołach

03

BILDUNGSWEGE UND
CHANCEN IN DER
BERUFLICHEN BILDUNG

ŚCIEŻKI I MOŻLIWOŚCI
KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

Wo wird Polnisch in Berlin in den Schulen unterrichtet?

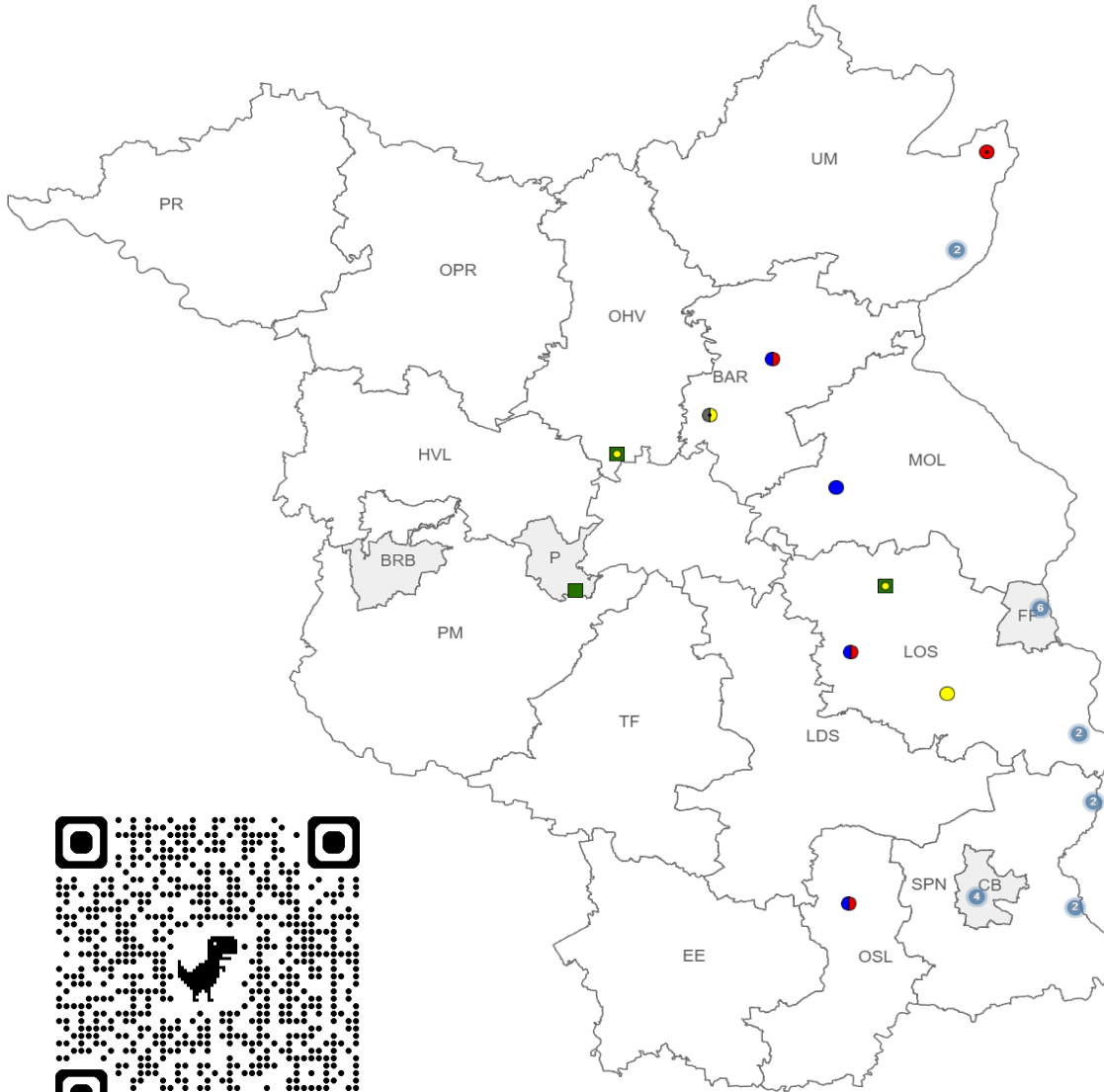
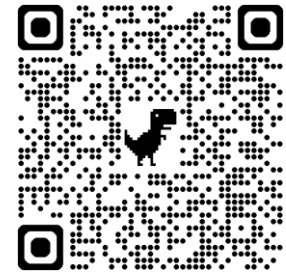
<https://www.berlin.de/sen/bildung/schule/besondere-schulangebote/staatliche-europaschule/>

Grundschule: [Katharina-Heinroth-Grundschule](#)

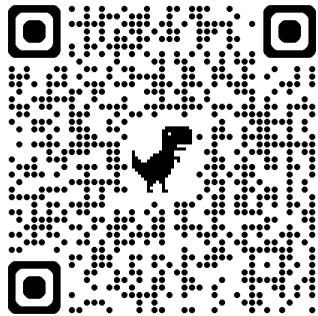
Integrierte Sekundarschule: [Robert-Jungk-Schule](#)

OSZ Bürowirtschaft1: Zusatzqualifikation Fremdsprachenkorrespondenz

Wo wird Polnisch in Brandenburg in den Schulen unterrichtet?

<https://schullandschaft.brandenburg.de/edugis/mapservice/extern/schulen/besonderheiten/sprachunterricht.html?sprachen=Polnisch>

<https://service.brandenburg.de/service/de/adressen/weitere-verzeichnisse/verzeichnisliste/~europaschulen#>

Schulisches Bildungssystem in Polen und in Berlin

Deutschland (Berlin):

- Das Bildungswesen liegt in der Zuständigkeit der Bundesländer (Schulgesetz des Landes Berlin)
- Duale betriebliche Ausbildung, Berufsvorbereitung mit Anschlussorientierung
- 11-jährige Schulpflicht

Polen

- Das Bildungswesen wird zentral geregelt (Bildungsministerium).
- Berufsschule mit Werkstätten
- Vorbereitung auf die berufliche Ausbildung während der Schulzeit
- Schulpflicht bis zum Schulabschluss (Berufsschule)

System szkolnego kształcenia Polsce i w Berlinie

Niemcy (Berlin):

- Edukacja pozostaje w gestii krajów związkowych (ustawa o szkolnictwie kraju związkowego Berlin)
- Dualne kształcenie w zakładach (umowa o pracę), dualizowane przygotowanie do kształcenia zawodowego w celu wejścia w kształcenie dualne i na rynek pracy
- 11-letni obowiązek szkolny

Polska:

- Edukacja jest regulowana na poziomie centralnym (Ministerstwo Edukacji)
- Szkoła zawodowa/branżowa: zajęcia w warsztatach
- Przygotowanie do kształcenia podczas edukacji szkolnej
- Obowiązek szkolny do momentu uzyskania kwalifikacji zawodowych i do ukończenia szkoły zawodowej

Berufsbildungssystem in Deutschland

System kształcenia zawodowego w Niemczech

Rynek pracy

Kształcenie zawodowe

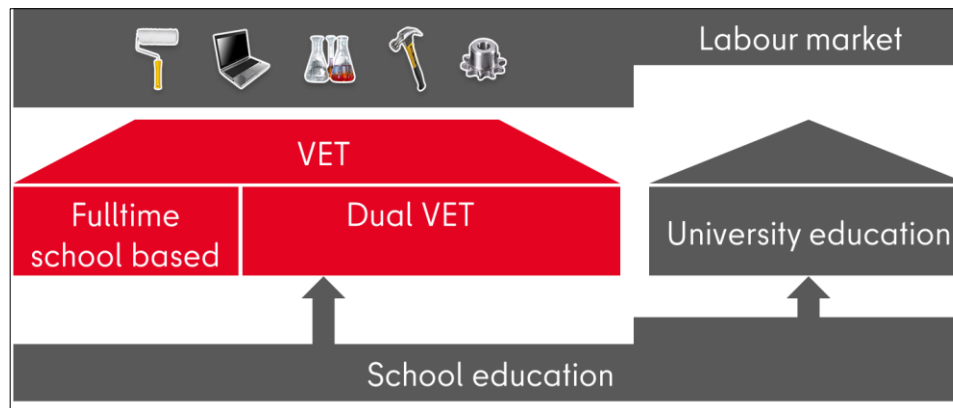
Szkoła zawodowa w pełnym wymiarze

Dualne kształcenie

Szkolnictwo wyższe

Kształcenie ogólne

<https://www.govet.international/de/54880.php>

Berufsbildungssystem – mehrsprachige Erklärvideos System kształcenia zawodowego - wielojęzyczne filmy

https://www.youtube.com/watch?v=2-GlvuyYLkM&list=PLcpWMACdE_JdlvLPSngExuVafwZpBTdB2&index=10

← → ↻ 🌐 youtube.com/watch?v=2-GlvuyYLkM&list=PLcpWMACdE_JdlvLPSngExuVafwZpBTdB2&index=10

Installieren 📄 ☆ 📁 ⬇️ ⋮ 🗺️

☰ YouTube DE Search 🔍 🎤 + Create 🔔 B

zdobyte kwalifikacje są uznawane przez państwo przedsiębiorstwa i społeczeństwo

Duale Berufsausbildung in Deu...
GOVET /de/ - 10 / 23

8 Pendidikan dan pelatihan kejuruan sistem ganda ...
GOVET /de/ 8:00

9 Formazione professionale duale - ...
Bundesinstitut für Berufs... 8:00

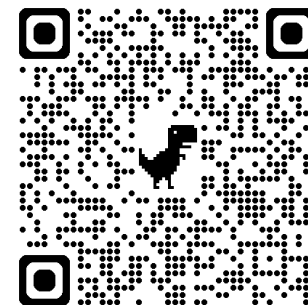
10 Dualne kształcenie zawodowe w niemczeh...
GOVET /de/ 7:48

11 Formação profissional dual - Ensino...
Bundesinstitut für Berufs... 8:01

12 Дуальное профессиональное...
Bundesinstitut für Berufs... 8:00

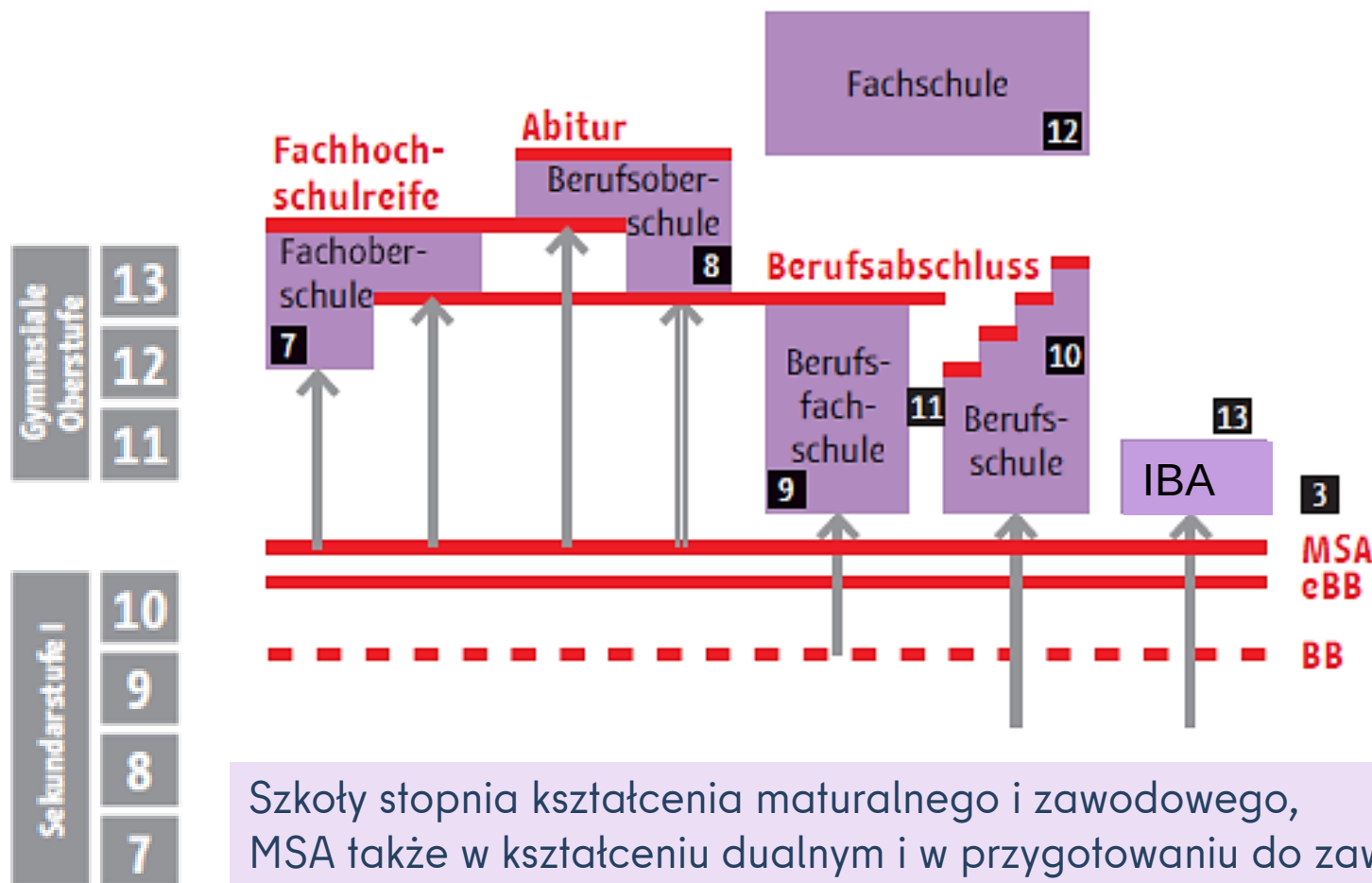
All From GOVET /de/ Presentations >

https://www.youtube.com/watch?v=2-GlvuyYLkM&list=PLcpWMACdE_JdlvLPSngExuVafwZpBTdB2&index=10&pp=iAQB

Das Berliner Berufsschulsystem

Berliński system szkolnictwa zawodowego

Mehr dazu: Webseite OSZ / więcej informacji na stronie OSZ

<https://www.berlin.de/osz/> - polska wersja patrz górna zakładka => PL

← → ↺

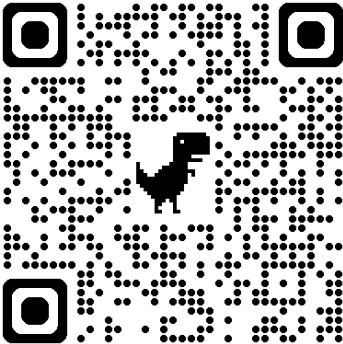
berlin.de/osz/

🔍 ☆ 📄 ⬇️ 🌐 ⋮

Departament Senatu ds. Edukacji, Młodzieży i Rodziny
Centra szkół średnich w Berlinie

Bez barier Szukaj Menu

Ośrodki dla szóstoklasistów w Berlinie

W OSZ wszystko jest możliwe!

Od przygotowania do zawodu, poprzez kształcenie zawodowe, aż po dalsze kształcenie – i nadrobienie wszystkich zaległości szkolnych. W berlińskich centrach kształcenia ponadpodstawowego wszystko jest możliwe!

© Holger Talmack/SenBJP

[Dalsze informacje](#)

11. rok nauki obowiązkowej – szanse i perspektywy

Większość absolwentów szkół wie, co będzie dalej po ukończeniu 10. klasy. Dla tych, którzy nie mają jeszcze planów, od przyszłego roku szkolnego istotne znaczenie będzie miało tzw. 11. rok obowiązkowej edukacji.

[Dalsze informacje](#)

Matura w OSZ

„W centrum kształcenia ponadpodstawowego mogą już podczas przygotowań do matury przygotowywać się do zawodu. To świetna sprawa.” Matura w ciągu trzech lat – z przedmiotem zawodowym. Taką ofertę mają licea zawodowe w ramach OSZ.

[Dalsze informacje](#)

Dyskusja panelowa poświęcona wyborom w Berlinie w Szkole Mody w Berlinie

Szkola mody gościła znamiennych przedstawicieli polityki krajowej, ponieważ wybory w kraju związkowym Berlin budzą ogromne oczekiwania.

[Dalsze informacje](#)

Najbardziej poszukiwany

Aktualności

Kontakt

Terminy | Dni otwarte

Logowanie dla szkół średnich

Twoje szanse w Berlinie

Klasy powitalne

Przygotowanie zawodowe (IBA)

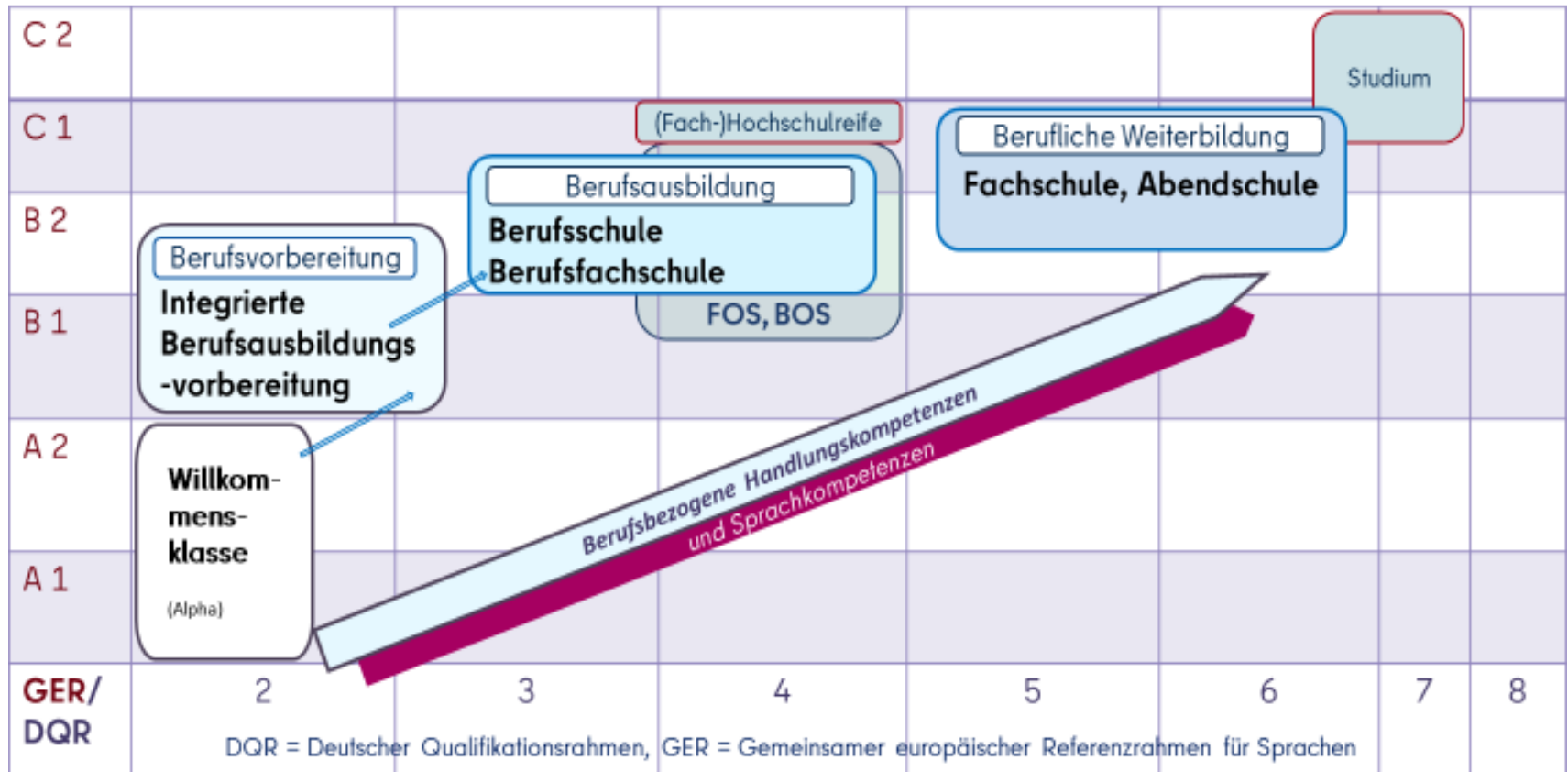
B

04

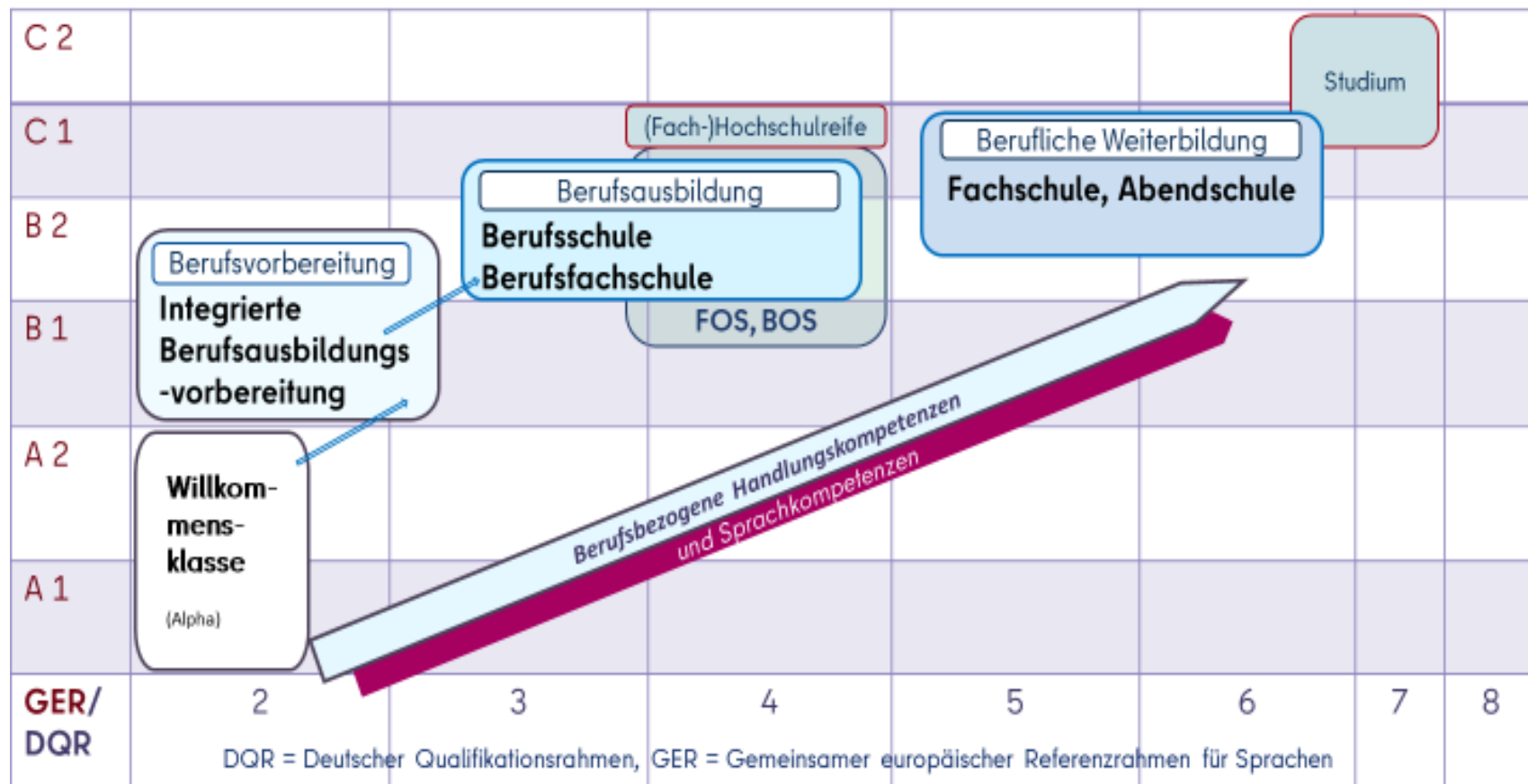
ROLLE DER SPRACHE(N) FÜR
DEN BERUFSABSCHLUSS
UND DEN ARBEITSMARKT –
BERLINER ERKENNTNISSE

ROLA JĘZYKA (LUB JĘZYKÓW)
W ZDOBYWANIU KWALIFIKACJI
ZAWODOWYCH I NA RYNKU
PRACY - WNIOSKI Z BERLINA

Grundsatzkonzept der SenBJF (Abt.IV, berufliche Bildung) zum Erwerb der Handlungs- und Sprachkompetenz – durchgängige Sprachbildung

Koncepcja i stopniowe zdobywanie kompetencji językowych, specjalistycznych i zawodowych, Senat ds. Edukacji, Młodzieży i Rodziny (dział kształcenia zawodowego), Berlin

Ziele der Bildung von Neuzugewanderten* in der beruflichen Bildung

Handlungs- und Sprachkompetenz sind für den beruflichen An- und Abschluss und somit für die Integration der jungen Menschen auf dem Arbeitsmarkt entscheidend.

**Berufsabschluss,
Beschäftigungsperspektive
Existenzaufbau, Teilhabe**

Berufsvorbereitung
ca. 6000 Jugendliche
ca. 57 % mit
Migrationshintergrund
davon 25 %
neuzugewandert

Duale Ausbildung
ca. 40.000 Auszubildende
ca. 25% mit
Migrationshintergrund

Willkommens-
klassen
ca. 2500 SuS

Die Farben der Berliner Oberstufenzentren entsprechen dem Zugangsdatum der Neuzugewanderten an jeweiliger Schule

* ab 16 Jahren

Daten aus internen Monitoring der SenBJF 2026

Cele edukacji międzynarodowej młodzieży* w szkołach zawodowych

Uczenie języka poprzez działanie: kompetencje językowe są decydujące w zdobywaniu dyplomów ukończenia szkoły i uzyskaniu kwalifikacji zawodowych, rozpoczęcia pracy zawodowej a tym samym w integracji społecznej młodych ludzi.

Uzyskanie kwalifikacji zawodowych, zatrudnienie, integracja i partycypacja życia społecznym

Przysposobienie zawodowe *IBA

ok. 5060 młodych osób
ok. 57% ze środowisk migracyjnych
z tego 25 % nowoprzybyłych imigrantów

Kształcenie dualne
ok. 40.000 osób przyuczających się do zawodu
w tym ca. 25%
ze środowisk migracyjnych

Klasy powitalne
ok. 2500 uczennic i uczniów

Kolory berlińskich centrów szkół średnich odpowiadają dacie dołączenia nowych imigrantów do danej szkoły

*od 16 r.ż

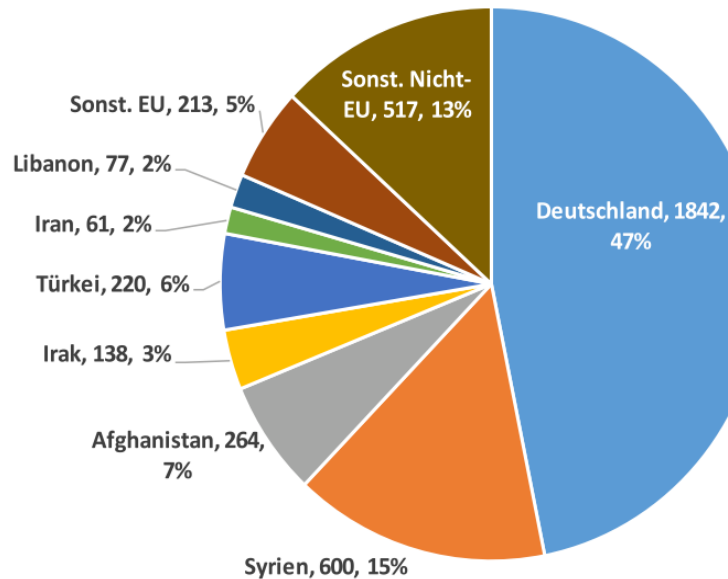
Dane: Wewnętrzny Monitoring SenBJF 2026

Chancen in der Berliner Berufsvorbereitung IBA - Vergleiche

Deutsch- und mehrsprachige Jugendliche erreichen den beruflichen Anschluss bzw. den Schulabschluss – die Ergebnisse sind für beide Gruppen vergleichbar und zeigen die Chancen Mehrsprachiger in der inklusiven Bildung auf.

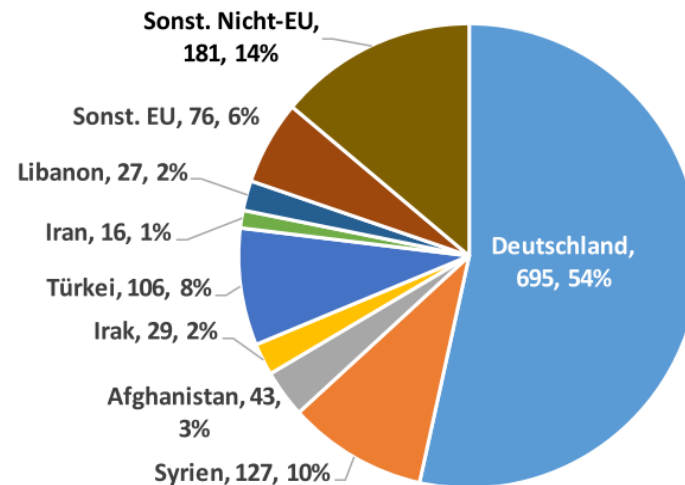
Eintritt in die schulische Berufsvorbereitung

IBA Schuljahr 2019/20: Verteilung SuS nach Herkunftsland

Abschluss der Berufsvorbereitung

Schulabschluss MSA am Schuljahresende nach Herkunftsland

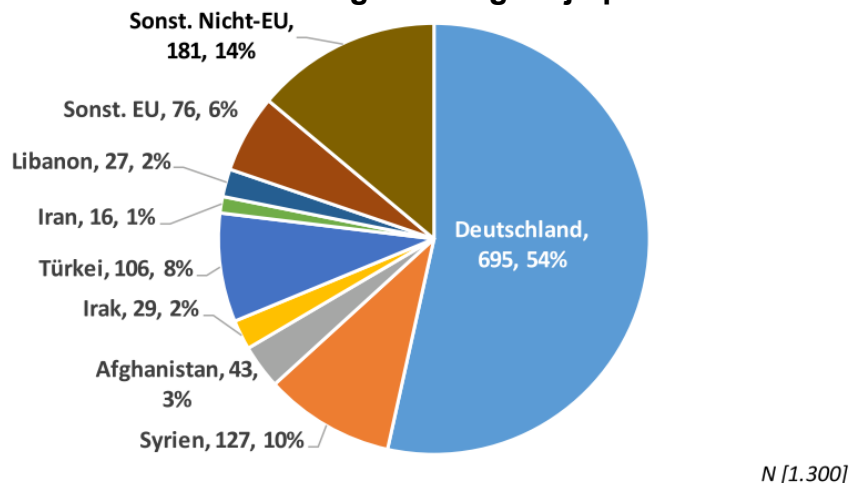
N [1.300]

Daten aus einem internen Monitoring der „Integrierte Berufsausbildungsvorbereitung“ der Koordination M.Schneller im Auftrag der SenBJF, 2020

Równe szanse i porównywalne wyniki w przygotowaniu do zawodu w toku kształcenia IBA (Berlin)

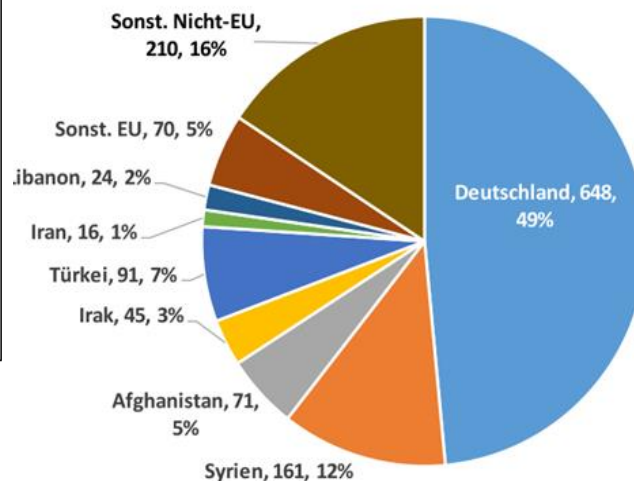
W 1-rocznym toku kształcenia „IBA” uczniowie niemieckojęzyczni i wielojęzyczni uzyskują możliwość dalszej nauki zawodu bądź ukończyli szkołę – ich końcowe wyniki są porównywalne i świadczą o ich równych szansach wielojęzycznych w systemie włączającej edukacji.

Ukończenie szkoły – świadectwo ukończenia szkoły realnej MSA na koniec roku szkolnego według kraju pochodzenia

N [1.300]

Perspektywa rozpoczęcia nauki zawodu na koniec roku szkolnego według kraju pochodzenia

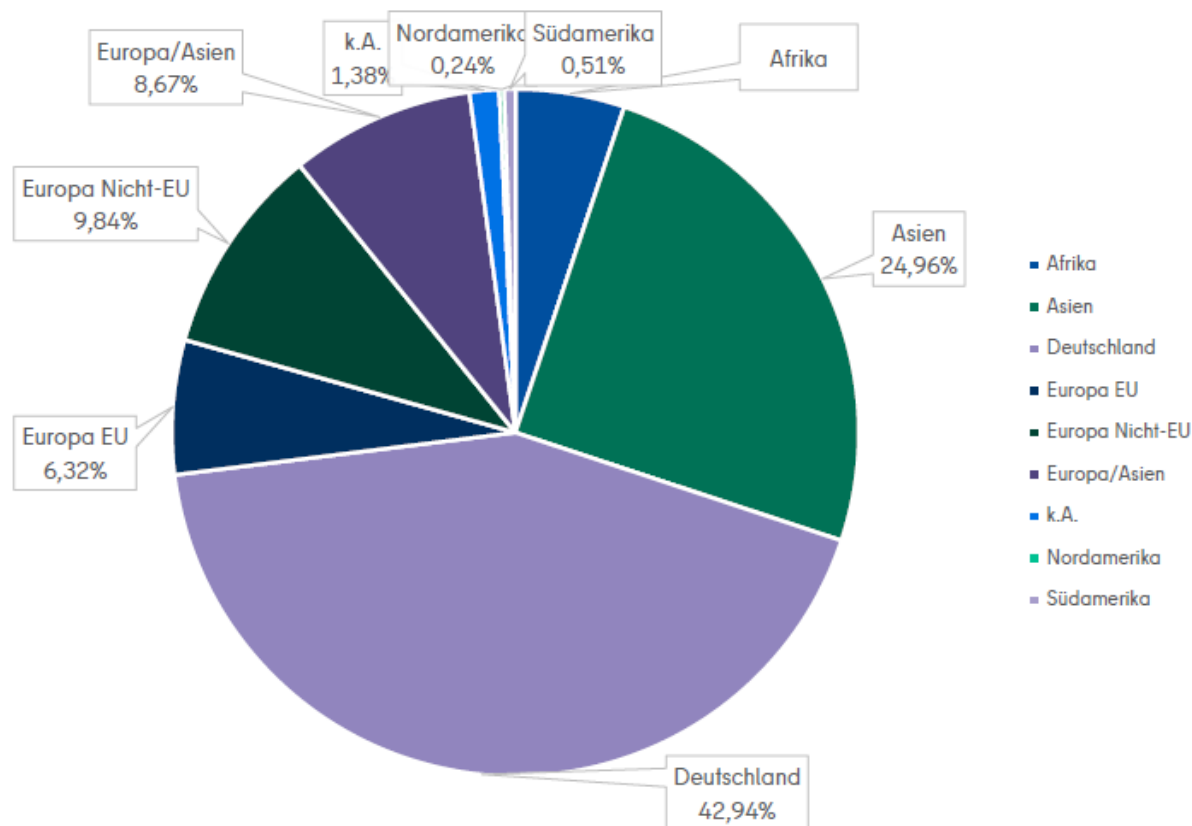

N [1.336]

Monitoring w ramach zleconej przez Administrację Senatu ds. Edukacji, Młodzieży i Rodziny koordynacji toku nauczania „IBA”
M. Schneller 2020

Chancen der Mehrsprachigen in der inklusiven IBA - Daten: 2026

Równe szanse dla niemiecko- i wielojezycznych w inkluzywnym toku nauczania IBA - dane z r. 2026

Evaluation IBA Vollzeit 2024/2025

Daten aus internen Monitoring der Koordination im Auftrag der SenBJF 2026 / Monitoring w ramach zleconej przez Administrację Senatu ds. Edukacji, Młodzieży i Rodziny koordynacji toku kształcenia „IBA”

Orientierung nach dem GER

Die Berufsperspektive und die Sprachniveaustufen nach **GER**

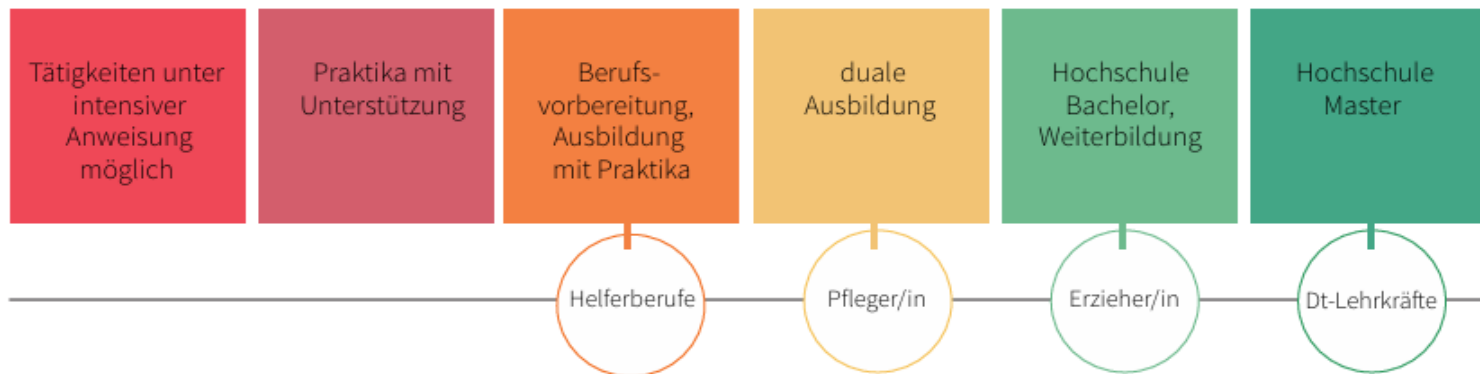
(Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Sprachen) als Orientierungsreferenzsystem für die Berufsbildung

Kompetenzentwicklung in der betrieblichen Praxis

Tätigkeiten und möglicher Zugang zu den Berufsabschlüssen

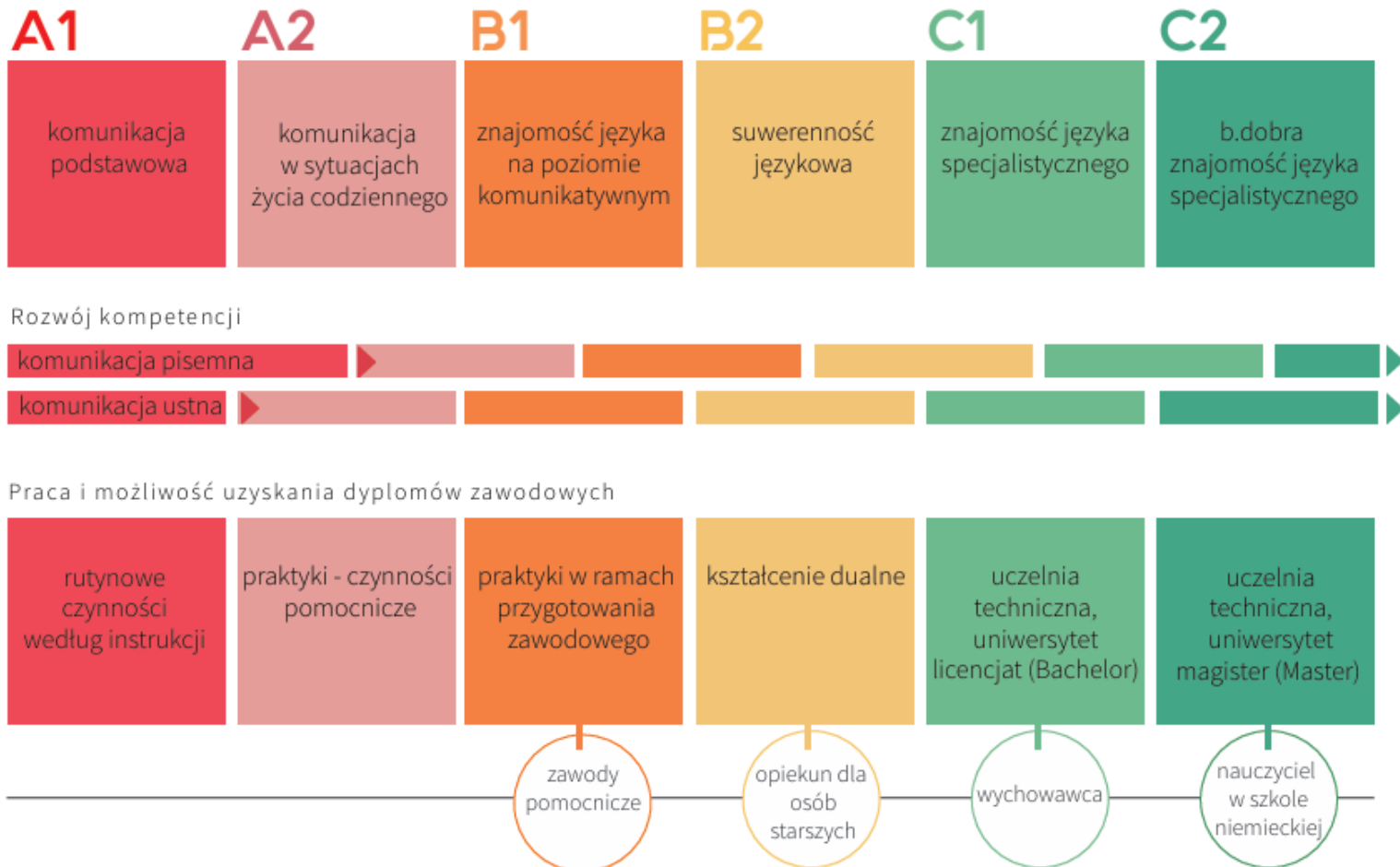

Konzept M.Wiażewicz, Grafik M.Wizłowska im Ratgeber „Polin in Berlin“ <https://polkiwberlinie.de/de/ratgeber/>

Orientacja wg systemu ESOKJ

Perspektywy zawodowe i poziomy językowe zgodnie z **ESOKJ** (Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego)

Fazit 2: Aufbau einer eigenständigen Existenz durch Berufsausbildung

- ✓ Zentrale Bedeutung der sprachlichen Bildung für den Erwerb von Schulabschlüssen und beruflichen Qualifikationen
(Empfehlung der Kultusministerkonferenz zum sprachsensiblen Unterricht an berufsbildenden Schulen, 2019)
- ✓ Handlungs- und Sprachkompetenzen sind entscheidend für den Erwerb beruflicher Qualifikationen und den Berufseinstieg – und damit für die Integration junger Menschen in den Arbeitsmarkt.
- ✓ Gut ausgebildeten Fachkräften eröffnen sich Perspektiven auf eine sichere berufliche Existenz und gesellschaftliche Teilhabe (vgl. § 3 Schulgesetz für das Land Berlin).
- ✓ Ziel der sprachlichen Bildung: Bewältigung sprachlich-kommunikativer Anforderungen im Fachunterricht und im Betrieb.
- ✓ Professionellerer Umgang mit mehrsprachigen Jugendlichen in Schule und Betrieb.

Wniosek 2: Stworzenie podstaw do samodzielnej egzystencji dzięki kształceniu zawodowemu

- ✓ Centralne znaczenie edukacji językowej w zdobywaniu dyplomów ukończenia szkoły i uzyskiwaniu kwalifikacji zawodowych

(Rekomendacja Konferencji Ministrów Edukacji dotycząca prowadzenia zajęć lekcyjnych w szkołach zawodowych z uwzględnieniem na kompetencje językowe, 2019)

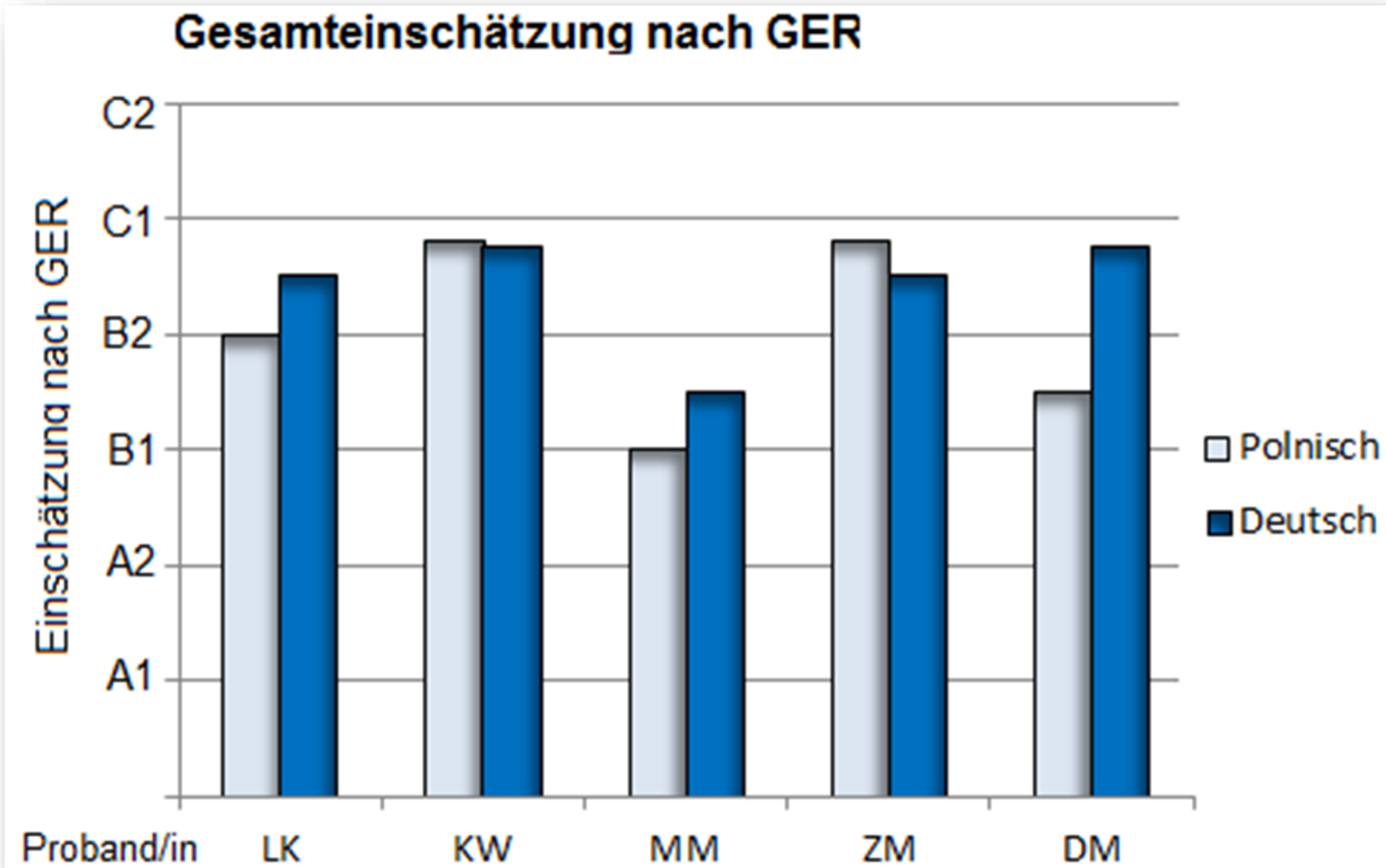
- ✓ Kompetencje do działania i kompetencje językowe są decydujące dla uzyskania kwalifikacji zawodowych i rozpoczęcia pracy zawodowej a tym samym dla integracji młodych ludzi na rynku pracy.
- ✓ Przed wykształconymi wykwalifikowanymi pracownikami otwierają się perspektywy dobrostanu i aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym (por. § 3 Schulgesetz für das Land Berlin - § 3 Ustawy o szkolnictwie dla kraju związkowego Berlin).
- ✓ Cel edukacji językowej: sprostanie językowo-komunikatywnym wymaganiom podczas zajęć specjalistycznych i w pracy w zakładzie.
- ✓ Profesjonalne traktowanie wielojęzycznej młodzieży w szkole i w zakładach pracy.

05

BERUFSBEZOGENE
POTENZIALE DER
MEHRSPRACHIGEN

POTENCJAŁ OSÓB
WIELOJĘZYCZNYCH W
KONTEKŚCIE
ZAWODOWYM

Berufsprache Deutsch und Polnisch – Zweisprachigkeit als *Schatz* Polsk i niemiecki język zawodowy – dwujęzyczność jest skarbem

Wiażewicz, Magdalena; Sennema, Anke (2015): „Deutsch + Polnisch = mehr Chancen im Beruf!“
Perspektiven der bilingualen Schüler/innen in der beruflichen Bildung. 2015.

Entscheidungsmotive / motywacja decyzji

■ BERUFSPERSPEKTIVE

Wenn Sie an Ihre zukünftigen Arbeitsmöglichkeiten denken, wie wichtig werden Sprachkenntnisse in Deutsch für Ihren Beruf wohl sein?

	sehr wichtig	eher wichtig	eher wichtig	weniger wichtig	unwichtig
--	-------------------------	--------------	--------------	-----------------	-----------

39. Warum finden Sie das?

Ich finde das die deutsche Sprache für meine
berufliche Zukunft sehr wichtig ist, weil ich weiterhin
in Deutschland leben werde und sehr gute
Sprachkenntnisse sehr wichtig sind.

„[J.] Polski potrzebuje.
Ale chce
pracować w
Niemczech
ale tylko za
niemiecki
zarobek“

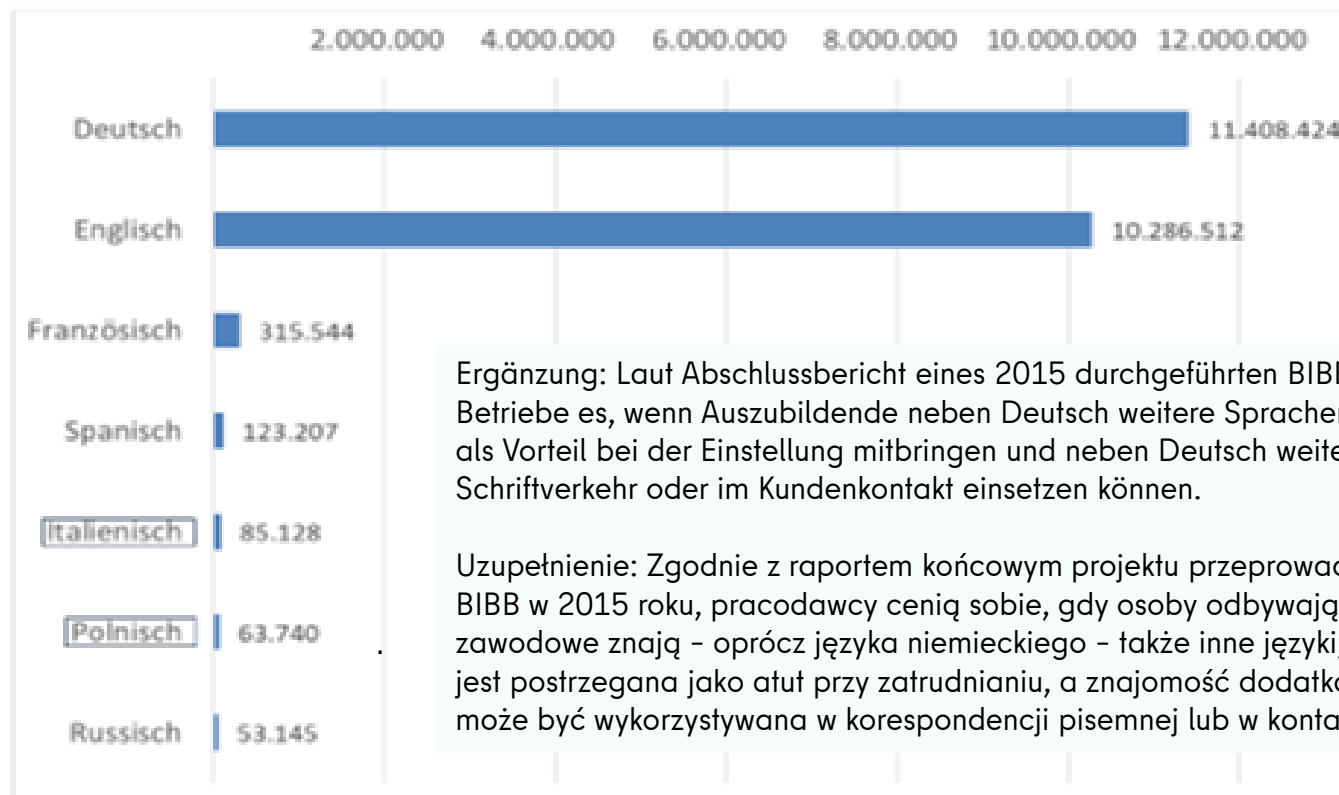
Schülerzitat s.u.

Wiązewicz, Magdalena; Sennema, Anke (2015): „Deutsch + Polnisch = mehr Chancen im Beruf!“. Perspektiven der bilingualen Schüler/innen in der beruflichen Bildung. 2015.

Mehrsprachigkeit angefragt – Untersuchung der Stellenanzeigen (NRW)

Wielojęzyczność – analiza zapotrzebowania w miejscach pracy (NW)

Nachfrage nach Sprachen in Stellenanzeigen (> 50.000)

Ergänzung: Laut Abschlussbericht eines 2015 durchgeführten BIBB-Projekts schätzen Betriebe es, wenn Auszubildende neben Deutsch weitere Sprachen Mehrsprachigkeit als Vorteil bei der Einstellung mitbringen und neben Deutsch weitere Sprachen im Schriftverkehr oder im Kundenkontakt einsetzen können.

Uzupelnienie: Zgodnie z raportem końcowym projektu przeprowadzonego przez BIBB w 2015 roku, pracodawcy cenią sobie, gdy osoby odbywające szkolenie zawodowe znają – oprócz języka niemieckiego – także inne języki; wielojęzyczność jest postrzegana jako atut przy zatrudnianiu, a znajomość dodatkowych języków może być wykorzystywana w korespondencji pisemnej lub w kontaktach z klientami.

Quelle: online-Stellenanzeigen Textkernel 2017-2021 (n: 53,4 Mio)

berufe.
bilden.
zukunft.

Forschungsprojekt 1.4.002 – „MehrSprache: Mehrsprachigkeit im Beruf“

bibb Bundesinstitut für
Berufsbildung

Weiterführende Informationen: Forschungsprojekt Mehrsprachigkeit

Projektseite: [DaPro - Datenbank der Projekte des Bundesinstituts für Berufsbildung | BIBB](#)

Veröffentlichungen:

Settelmeyer, A.; Widera, C.; Winnige, S.: Sprache gesucht – Mehrsprachigkeit in Stellenanzeigen. In: Gerholz, Karl-Heinz; Hochleitner, Thomas; Maidanuk, Ilona; Beil, Shaleen (Hrsg.): Sprache(n) im Beruf: Gestaltung und Förderung beruflicher Sprachbildung an den verschiedenen Lernorten. Bonn 2025. URL: <https://www.bibb.de/dienst/publikationen/de/20537>; S. 41 – 59

Settelmeyer, A.: Arbeit und Beschäftigung: Zugänge, Teilhabe und Integration: Macht Einwanderung berufliche Tätigkeiten in Deutschland mehrsprachig?, 2025. - Seite 448 – 451 In: Datenreport zum Berufsbildungsbericht 2025: Informationen und Analysen zur Entwicklung der beruflichen Bildung / Bundesinstitut für Berufsbildung [Hrsg.] https://res.bibb.de/vet-repository_784384

06

FAZIT UND AUSBLICK

PODSUMOWANIE I
PRZYSZŁOŚCIOWE
PERSPEKTYWY

Fazit zum Ende / ostateczne wnioski

- Grenzüberschreitende Ausbildung braucht eine Begleitung. Das Lernen von anderen – auch und besonders im Ausland – hat eine jahrhundertelange Tradition.
<https://lit.bibb.de/vufind/Record/DS-780617/Description>
- Die Berufsbildung und die Nutzung mehrerer Sprachen als Ressource bilden eine Basis für den gesellschaftlichen Austausch, die Partizipation und wirtschaftliche Entwicklung.
- Kształcenie wykraczające poza granice kraju wymaga wsparcia. Uczenie się od innych – także, a nawet zwłaszcza za granicą – ma wielowiekową tradycję.
- Kształcenie zawodowe oraz wykorzystywanie wielu języków jako zasobu stanowią podstawę wymiany społecznej, partycypacji i rozwoju gospodarczego.

Perspektywa przyszłości - współpraca polsko niemiecka i rozwijanie mobilności

- ✓ Mit Polen besteht seit 2002 („Kopenhagen-Prozess“) eine Zusammenarbeit innerhalb der EU. Im „Europäischen Bildungsraum“ bildet die berufliche Aus- und Weiterbildung einen Schwerpunktbereich für den Zeitraum 2021-2030.
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/de/ip_20_1196
- ✓ Einigung von Deutschland und Polen in einem Aktionsplan auf die Entwicklung eines grenzüberschreitenden Bildungs- und Berufsbildungsnetzwerk (2.7.2024)
- ✓ Das EU Programm **Erasmus+** für Bildung, Jugend und Sport konzentriert sich (2021-2027) auf Lernmobilität und Partnerschaften für europäische Berufsbildungszusammenarbeit.
- ✓ KMK/Fremdsprachenzertifikat in Polnisch:
<https://www.berlin.de/osz/integration-und-vielfalt/sprachangebote/>
- ✓ Das geplante **deutsch-polnische Zertifikat in der beruflichen Bildung** (oder binationale Zusatzzertifizierung) bescheinigt Auszubildenden interkulturelle, sprachliche und berufsbezogene Kompetenzen, die sie in einem Auslandspraktikum erwerben.

Blick nach vorn: Berufsbildungszusammenarbeit und Monilitäten Dt.-Pl.

- ✓ Współpraca z Polską w ramach UE istnieje od 2002 roku („proces kopenhaski”). W „Europejskim Obszarze Edukacji” kształcenie i szkolenie zawodowe stanowią jeden z kluczowych obszarów na lata 2021-2030.
https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/de/ip_20_1196
- ✓ Porozumienie między Niemcami a Polską, zawarte w planie działań, dotyczy rozwoju transgranicznej sieci edukacji i kształcenia zawodowego (2 lipca 2024 r.).
- ✓ Program UE „Erasmus+” w dziedzinie kształcenia, młodzieży i sportu koncentruje się (w latach 2021-2027) na mobilności edukacyjnej oraz partnerstwach na rzecz europejskiej współpracy w zakresie kształcenia zawodowego.
- ✓ Certyfikat językowy (KMK) z języka polskiego:
<https://www.berlin.de/osz/integration-und-vielfalt/sprachangebote/>
- ✓ Planowany polsko-niemiecki certyfikat w kształceniu zawodowym (lub dwustronne dodatkowe poświadczenie kwalifikacji) potwierdza, że osoby odbywające praktykę zawodową za granicą nabyły kompetencje międzykulturowe, językowe oraz zawodowe.

07

INFO-APPENDIX

ANEKS INFORMACYJNY

Informationen zu Berufsprofilen / Informacje o profilach zawodów

■ <https://berufenet.arbeitsagentur.de>

BERUFENET Steckbrief

 Bundesagentur für Arbeit

Slawistik - Westslawistik (grundständig)

Studententyp	Grundständiges Studium
Studienmöglichkeiten	Universität
Abschluss	Bachelor of Arts (B.A.)
Regelstudienzeit	3-4 Jahre

Erzieher/in

Berufstyp	Aus- bzw. Weiterbildung
Ausbildungsart	Schulische Aus- bzw. Weiterbildung an Fachschulen/Berufsfachschulen (landesrechtlich geregelt)
Ausbildungsdauer	3-6 Jahre (Vollzeit/Teilzeit)
Lernorte	Fachschule/Fachakademie/Berufsfachschule/Berufskolleg und Praktikumsbetrieb

Informacje zur Anerkennung / Informacje o uznawaniu kwalifikacji

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Hamburgu

UZNAWANIE KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH W NIEMCZECH

Od 1 kwietnia 2012 roku obowiązuje w Niemczech nowa ustawa dotycząca uznawania zagranicznych kwalifikacji zawodowych. Nowe regulacje wprowadzają szereg ułatwień w tym zakresie. Dzięki niej migranci, także migranci z Polski mają szansę na pracę w Niemczech w wyuczonym zawodzie.

Wielu polskich obywateli zastanawia się jak może ubiegać się o uznanie kwalifikacji zawodowych w Niemczech?

Na czym polega procedura uznawania kwalifikacji zawodowych?

Który urząd rozpatruje wnioski o uznanie kwalifikacji zawodowych?

Gdzie szukać porady i informacji w indywidualnej sprawie?

Gdzie szukać dalszych informacji?

Na czym polega uwierzytelnienie polskich dokumentów?

http://www.dialog-de.pl/upload/docs/poradnik_uznawanie_dyplomow_zawodowych.pdf

<https://www.anerkennung-in-deutschland.de/html/pl/uznanie-swiadectwa-ukonczenia-szkoly.php>

VIELEN DANK FÜR IHRE AUFMERKSAMKEIT.

DZIĘKUJĘ PAŃSTWU ZA UWAGĘ.

Senatsverwaltung
für Bildung, Jugend
und Familie

BERLIN

Bibliographie und Links

- ▶ Blickpunkt Schule <https://www.berlin.de/sen/bildung/schule/bildungsstatistik>. Zugriff 09.10.2026.
- ▶ Bundesinstitut für Berufliche Bildung: https://www.imove-germany.de/static/de/downloads/iMOVE-Marktstudie_Polen_2015.pdf;
https://lit.bibb.de/vufind/Record/DS-780617/Descriptionhttps://bibb.de/dienst/dapro/daprodocs/pdf/eb_45100.pdf
Bundesinstitut für Berufsbildung: Forschungsprojekt 1.4.002 „Mehr Sprache: Mehrsprachigkeit im Beruf“,
https://www.bibb.de/dienst/dapro/daprodocs/pdf/ab_14002.pdf, Zugriff 09.10.2026.
- ▶ Deutsch-Polnisches Zertifikat in der beruflichen Bildung: <https://www.bra.nrw.de/bildung-schule/schulformen-abschluesse/schulformen/eu-geschaeftsstelle-fuer-wirtschaft-und-berufsbildung/projekte/die-deutsch-polnische-kooperation-mit-der-beruflichen-bildung>
- ▶ Empfehlung der Kultusministerkonferenz für einen sprachsensiblen Unterricht an beruflichen Schulen. Beschluss der Kultusministerkonferenz vom 05.12.2019, S. 4. Verfügbar unter: https://www.kmk.org/fileadmin/Dateien/veroeffentlichungen_beschluesse/2019/2019_12_05-Sprachsensibler-Unterricht-berufl-Schulen.pdf. Zugriff 09.10.2026.
- ▶ Interne Daten der SenBJF und der wissenschaftlichen IBA-Begleitung im Auftrag der SenBJF (2026), Markus Schneller - nicht veröffentlicht (2020)
- ▶ KMK/Fremdsprachenzertifikat in Polnisch: <https://www.berlin.de/osz/integration-und-vielfalt/sprachangebote/>
<https://www.kmk.org/bildungsministerkonferenz/vertiefende-bildungsinhalte/berufliche-bildung/kmk-fremdsprachenzertifikat.html>
- ▶ Ministerium für Bildung, Jugend und Sport Brandenburg (2023): Mehrsprachigkeitskonzept. Bestandsaufnahme und strategische Weiterentwicklung der Sprachenvielfalt im Bildungssystem im Land Brandenburg. Hg. v. Ministerium für Bildung, Jugend und Sport Brandenburg. Potsdam. [Link](#)
- ▶ Schulgesetz (SchulG) für das Land Berlin vom 26.01.2004. <https://gesetze.berlin.de/perma?d=jlr-SchulGBEV61P15>. Zugriff 14.09.2026
- ▶ Senatsverwaltung für Bildung, Jugend und Familie, Abt. IV Berufliche Bildung: <https://www.berlin.de/osz>
Jugendberufsagentur in Berlin: <https://www.jba-berlin.de/home>
- ▶ Settlemeyer, Anke & Widera, Christina (2015): Anforderungen ermitteln – ein Beitrag zur Diagnose und Förderung sprachlich-kommunikativer Kompetenzen. In Eging, Christian (Hrsg.): Sprache und Kommunikation in der beruflichen Bildung. Modellierung – Anforderungen – Förderung. Frankfurt am Main: Peter Lang, 92-112.
- ▶ Wiażewicz, Magdalena & Sennema, Anke (2015): „Deutsch + Polnisch = mehr Chancen im Beruf!“. Perspektiven der bilingualen Schüler/innen in der beruflichen Bildung. In: Polnisch in Deutschland. Zeitschrift der Bundesvereinigung der Polnischlehrkräfte, 3/2015. Berlin / Warszawa
- ▶ Wiażewicz, Magdalena & Wiechert-Beyerhaus, Ralf (2020): Die Neuzugewanderten und ihre Sprachentwicklung auf dem Weg von der Willkommensklasse in die Berufsvorbereitung – Konzept der Berliner Berufsbildung. In Budde, Prüssman (Hrsg.): Vom Sprachkurs Deutsch als Zweitsprache zum Regelunterricht, Übergänge bewältigen, ermöglichen, gestalten. Waxmann – Münster, 57-78.